

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА
ИЗБЕРЕТЕ ФАКУЛТЕТ:
КАТЕДРА „ФИНАНСИ“

Приета от ФС (протокол №/ дата):

УТВЪРЖДАВАМ:

Приета от КС (протокол №/ дата):

Декан:

(доц. д-р Христина Благойчева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ПРЕВЕНЦИЯ НА ФИНАНСОВИ НАРУШЕНИЯ“

ЗА СПЕЦ: „Финанси“; ОКС „бакалавър“ – дистанционно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 4; СЕМЕСТЪР: 7

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 180 ч.; в т.ч. аудиторна 9 ч.

КРЕДИТИ: 6

РАБОТЕН ЕЗИК: български

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	9
В т.ч.:	
• ЛЕКЦИИ	6
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	3
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	171
В т.ч.:	
• ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ КОНСУЛТАЦИИ	6
• САМОПОДГОТОВКА	165

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Недялко Вълканов)

2.
(доц. д-р Любомир Георгиев)

Ръководител катедра:
„Финанси“ (проф. д-р Стефан Вачков)

I. АНОТАЦИЯ

Лекционният курс осигурява познания за същността на широк кръг финансови нарушения и механизмите за тяхната превенция. Предоставят се знания за уязвимостта към допускане на измами и злоупотреби в рамките на отделни финансови сектори. Разглеждат се често срещани нарушения от сферата на банковото дело, застраховането, разплащателните и трансферните операции, пазарите на ценни книжа и др. В отделни теми са представени характеристиките на отделни нарушения и престъпления с финансов характер като: измамите с кредити, злоупотребата с лични данни, застрахователните измами, измамите с платежни инструменти, инвестиционните измами, укриването на данъци и изпирането на пари. Обърнато е внимание и на някои основни механизми за противодействие на базата на ефективни системи за вътрешен контрол в рамките на финансовите институции. Акцентира се върху прилаганите в ЕС и у нас схеми за защита на потребителите на финансови продукти. Отчетена е и ролята на етичните програми и корпоративната социална отговорност. Дисциплината разширява знанията на студентите за противодействие на финансови нарушения, обогатявайки цялостната им квалификация и експертиза, получени по време на тяхното обучение.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ
ТЕМА 1. ФИНАНСОВИТЕ НАРУШЕНИЯ КАТО ИКОНОМИЧЕСКА ИЗМАМА	
1.1.	Характеристика на икономическите измами
1.2.	Модел „Триъгълник на измамите“
1.3.	Класификация „Дърво на измамите“
1.4.	Категорията „Престъпления на белите якички“
ТЕМА 2. СПЕЦИФИКИ НА ФИНАНСОВИТЕ НАРУШЕНИЯ	
2.1.	За тенденцията към гранулиране на операционния риск
2.2.	Злоупотреба с доверие и конфликт на интереси
2.3.	Неправомерно поведение на акционери, мениджъри и служители
2.4.	Злоупотреби на клиенти и контрагенти
ТЕМА 3. НАРУШЕНИЯ В ДЕЙНОСТТА НА КРЕДИТНИТЕ ИНСТИТУЦИИ	
3.1	Измами при отпускане и управление на кредити
3.2.	Измами, свързани с касовата дейност
3.3.	Измами с пълномощни
3.4.	Фалшифициране на документи
3.5.	Злоупотреби с лични данни и удостоверяване на самоличност
ТЕМА 4. ЗЛОУПОТРЕБИ С ПЛАТЕЖНИ ИНСТРУМЕНТИ И ТРАНСФЕРНИ ОПЕРАЦИИ	
4.1.	Неистински банкноти и монети
4.2.	Измами с чекове

4.3.	Измами с банкови карти
4.4.	Кражба на самоличност и лични данни
4.5.	Измами при онлайн трансфери и разплащания
4.6.	Измами с виртуални платежни инструменти
ТЕМА 5. ИНВЕСТИЦИОННИ ИЗМАМИ	
5.1.	Манипулиране на финансови отчети
5.2.	Търговия с вътрешна информация
5.3.	Злоупотреби при първично предлагане на ценни книжа /IPO/
5.4.	Злоупотреби при операции с ценни книжа
5.5.	Рискове при Indicial Coin Offering /ICO/
5.6.	Понци схеми
ТЕМА 6. ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ ИЗМАМИ И ЗЛОУПОТРЕБИ	
6.1.	Видове застрахователни измами
6.2.	Злоупотреби и нарушения от страна на застрахованите лица
6.3.	Злоупотреби и нарушения от страна на застрахователите
ТЕМА 7. ИЗПИРАНЕ НА ПАРИ	
7.1.	Какво представлява прането на пари?
7.2.	Етапи на процеса „изпирание на пари“
7.3.	Варианти за изпирание на пари
7.4.	Офшорни финансови центрове
7.5.	Основни механизми за противодействие
ТЕМА 8. ДАНЪЧНИ ИЗМАМИ, УКРИВАНЕ НА ДАНЪЦИ И ДАНЪЧНИ УБЕЖИЩА	
8.1	Легални и нелегални схеми за данъчна оптимизация
8.2	Данъчни измами и укриване на данъци
8.3	Данъчни убежища
ТЕМА 9. СИСТЕМА ЗА ВЪТРЕШЕН КОНТРОЛ	
9.1.	Механизъм за постоянен контрол
9.2.	Звена за нормативно съответствие
9.3.	Служба за вътрешен одит
ТЕМА 10. ПОТРЕБИТЕЛСКА ЗАЩИТА ОТ ФИНАНСОВИ НАРУШЕНИЯ	
10.1.	Регулации за защита на потребителите на финансови услуги в ЕС
10.2.	Роля на финансовия омбудсман
10.3.	Секторни помирителни комисии към КЗП
ТЕМА 11. БИЗНЕС ЕТИКА И ОБЩЕСТВЕНА ОТГОВОРНОСТ	
11.1.	Програми за корпоративна социална отговорност
11.2.	Етични кодекси и кодекси за поведение
11.3.	Механизми за докладване на нередности

III. МЕТОДИ НА ПОДГОТОВКА И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕ¹

Учебни ресурси. За подготовката по дисциплината студентите могат да ползват: електронни лекционни материали; електронно учебно помагало; мултимедийни презентации в допълнение към някои от темите, аудио и видео материали, както и допълнителни материали, качени на платформата за дистанционно обучение.

Учебни дейности. Обучението по дисциплината включва предоставяне на пълен комплект електронни учебни материали по всяка тема, възможност за дистанционно изготвяне на задание за текущ контрол, както и осигуряване на обратна връзка със студентите чрез платформата за електронно обучение.

IV. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№ по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Електронен тест	1	31
1.2.	Изготвяне на индивидуално задание за текущ контрол	1	40
Общо за семестриален контрол:		2	71
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Присъствен тест с отворени и затворени въпроси		100
Общо за сесиен контрол:		1	100
Общо за всички форми на контрол:		3	171

V. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Електронни учебни материали по дисциплината „Превенция на финансови нарушения“, публикувани в платформата за дистанционно обучение на ИУ – Варна.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Вълканов, Н. (2019). Compliance в помощ на финансовото регулиране, Варна: Наука и икономика.
2. Вълканов, Н. (2019). Банковата система и прането на пари, Варна: Е-Литера Софт.
3. Динев, Д., (2006). Икономическите измами. Част 1. София: АПИИ.
4. Динев, Д., (2012). Икономическите измами. Част 2. Риск, разкриване, разследване, предотвратяване. София: ИЕПИ.

¹ Методите за подготовка и провеждане на обучение се представят в съответствие с утвърдената Инструкция за разработване на учебна програма за дисциплина в дистанционна форма на обучение на Икономически университет – Варна.

5. Ръководство на експерт проверителя на измами (2016). Асоциация за противодействие на икономически измами – София.
6. Association of Certified Fraud Examiners (2011). Fraud Examiners Manual, Association of Certified Fraud Examiners, Inc.
7. Hymes, L., J. Wells (2013). Insurance Fraud Casebook: Paying a Premium for Crime, Wiley.
8. Young, M. (2014). Financial Fraud Prevention and Detection: Governance and Effective Practices.
9. Zack, G. (2013). Financial Statement Fraud: Strategies for Detection and Investigation. Wiley.